

RAPORT
Z REALIZACJI PRIORYTETÓW WSPÓŁPRACY ZAGRANICZNEJ
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO ZA ROK 2018

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	2
II. Główne cele współpracy zagranicznej	3
III. Realizacja priorytetów geograficznych Województwa Świętokrzyskiego	5
1. Współpraca Województwa Świętokrzyskiego z Obwodem Winnickim na Ukrainie.	5
2. Współpraca Województwa Świętokrzyskiego z Regionem Centralnej Finlandii.....	12
3. Inne działania międzynarodowe.....	17
4. Wizyty przedstawicieli Korpusu Dyplomatycznego i zagranicznych władz samorządowych oraz instytucji unijnych w województwie świętokrzyskim	21
IV. Reprezentacja Samorządu Województwa Świętokrzyskiego na forum międzynarodowym oraz zamierzenia w zakresie przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń międzyregionalnych	22
1. Uczestnictwo w sieciach i zrzeszeniach międzynarodowych	22
2. Członkostwo w Komitecie Regionów	23
3. Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego i Dom Polski Wschodniej w Brukseli	24
V. Uczestnictwo w projektach z zakresu współpracy międzynarodowej	24

I. Wprowadzenie

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego na bieżąco monitoruje realizację „Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Świętokrzyskiego” – dokumentu określającego główne kierunki i zakres współpracy samorządu województwa świętokrzyskiego z partnerami, instytucjami i samorządami zagranicznymi. Zgodnie z §1 ust. 4 *Uchwały nr XLI/731/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 września 2010 roku w sprawie przyjęcia „Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Świętokrzyskiego”* przedkłada corocznie Sejmikowi Województwa raport z ich realizacji. Niniejszy dokument został przygotowany na podstawie informacji nt. działań realizowanych w roku 2018 przez Oddział Współpracy Zagranicznej w Departamencie Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki oraz inne komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, a także jednostki podległe i nadzorowane przez samorząd województwa.

Raport stanowi syntetyczny opis wszystkich działań o charakterze międzynarodowym, aktywności władz województwa w kontaktach z podmiotami i partnerami zagranicznymi oraz działań projektowych realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego a także jednostki podległe i nadzorowane w roku 2018.

Zestawienie odpowiedzi komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego oraz jednostek podległych i nadzorowanych przez samorząd województwa nt. prowadzonej przez nich w 2018 roku działalności międzynarodowej.

Lp.	Nazwa komórki organizacyjnej UMWS lub jednostki podległej / nadzorowanej przez świętokrzyski samorząd	Działalność międzynarodowa w 2018 r.
1.	Departament Polityki Regionalnej	Prowadził
2.	Departament Wdrażania EFS	Nie prowadził
3.	Departament Wdrażania EFRR	Nie prowadził
4.	Departament Infrastruktury	Nie prowadził
5.	Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska	Prowadził
6.	Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej	Nie prowadził
7.	Departament Ochrony Zdrowia	Nie prowadził
8.	Departament Społeczeństwa Informacyjnego	Nie prowadził
9.	Wojewódzki Zarząd Transportu	Nie prowadził
10.	Biuro Komunikacji Społecznej	Nie prowadził
11.	Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki	Prowadził

12.	Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne	Prowadził
13.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Czerwonej Górze	Nie prowadził
14.	Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Morawicy	Prowadził
15.	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich	Prowadził
16.	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka	Nie prowadził
17.	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego	Nie prowadził
18.	Świętokrzyskie Centrum Onkologii	Nie prowadził
19.	Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii	Nie prowadził
20.	Świętokrzyskie Biuro Geodezji	Nie prowadził
21.	Filharmonia Świętokrzyska im. Oskara Kolberga w Kielcach	Nie prowadził
22.	Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze	Nie prowadził
23.	Zespół Szkół Specjalnych przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji	Nie prowadził
24.	Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego	Nie prowadził
25.	Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	Nie prowadził
26.	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza w Kielcach	Prowadził
27.	Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach	Prowadził
28.	Teatr im Stefana Żeromskiego w Kielcach	Prowadził
29.	Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	Prowadził
30.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Skarżysku -Kamiennej	Prowadził
31.	Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach	Nie prowadził
32.	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego	Nie prowadził
33.	Muzeum Okręgowe w Sandomierzu	Prowadził
34.	Europejskie Centrum Bajki im. Koziołka Matołka w Pacanowie	Prowadził
35.	Muzeum Narodowe w Kielcach	Nie prowadził
36.	Muzeum Wsi Kieleckiej	Nie prowadził
37.	Wojewódzki Dom Kultury im. Józefa Piłsudskiego w Kielcach	Nie prowadził

II. Główne cele współpracy zagranicznej

Główne cele współpracy zagranicznej województwa świętokrzyskiego, według „Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Świętokrzyskiego”, to:

1. *wszechstronny, zrównoważony rozwój Województwa Świętokrzyskiego, w tym rozwój kapitału ludzkiego, intelektualnego i społecznego oraz wzrost jego konkurencyjności na rynku krajowym i rynkach zagranicznych,*
2. *pozyskiwanie wiedzy i doświadczeń w zarządzaniu rozwojem regionalnym, korzystając z doświadczeń regionów zagranicznych, odnoszących sukcesy w tym zakresie,*
3. *rozwijanie demokracji lokalnej i regionalnej,*

4. *promocja i wzmocnienie pozycji Województwa Świętokrzyskiego na arenie międzynarodowej,*
5. *wspieranie kontaktów międzynarodowych podmiotów z Województwa Świętokrzyskiego z partnerami z regionów innych państw,*
6. *wspieranie środowisk polonijnych we współpracy z Międzyresortowym Zespołem ds. Polonii i Polaków za Granicą.*

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego tworzy warunki do inicjowania i rozwoju kontaktów międzynarodowych pomiędzy podmiotami z województwa świętokrzyskiego, w szczególności z jednostkami samorządu terytorialnego, podmiotami edukacyjnymi, naukowo-badawczymi, jednostkami otoczenia biznesu, instytucjami pozarządowymi, firmami a podmiotami z regionów zagranicznych.

Budowaniu pozycji województwa świętokrzyskiego na arenie międzynarodowej sprzyjało posiadanie stałego przedstawicielstwa regionu w Brukseli oraz działalność Centrum Obsługi Inwestora i Przedsiębiorczości (COliP) w Departamencie Polityki Regionalnej czy też udział przedstawicieli departamentu Promocji Edukacji Kultury Sportu i Turystyki czy Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w międzynarodowych imprezach targowych i wystawienniczych, a także organizowanie branżowych misji gospodarczych i wizyt studyjnych. Wykaz wydarzeń, które inicjowało oraz w których udział wzięło Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli - *Sprawozdanie z działalności Biura Regionalnego Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli w zakresie promocji gospodarczej za rok 2018* stanowi załącznik do niniejszego opracowania. Pisząc o współpracy międzynarodowej należy wspomnieć o jej wymiarze młodzieżowym realizowanym m.in. poprzez implementację projektu „Świętokrzysko-Winnicka Akademia Młodych Liderów” przez Oddział Współpracy Zagranicznej z Departamentu Promocji Edukacji Kultury Sportu i Turystyki.

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego aktywnie wspierał kontakty podmiotów z obszaru województwa z partnerami z regionów innych państw. Władze Województwa Świętokrzyskiego często spotykały się z przedstawicielami placówek dyplomatycznych akredytowanych w Polsce, co skutkowało bieżącą wymianą informacji m.in. na tematy gospodarcze, inwestycyjne czy turystyczne.

Województwo świętokrzyskie aktywnie przyczynia się do umocnienia pozycji środowisk polonijnych w Europie i na świecie. Elementem wzmocniającym więzi i wymianę informacji z partnerami zagranicznymi jest funkcjonująca w ramach Oddziału Współpracy Zagranicznej

internetowa Świętokrzyska Platforma Współpracy Zagranicznej (<http://spwz.e-swietokrzyskie.pl/>). Aktywne działania w zakresie realizacji współpracy międzynarodowej prowadziły w roku 2018 także jednostki podległe lub nadzorowane przez samorząd województwa realizując m.in. projekty zawodowe, naukowe, młodzieżowe oraz wydarzenia kulturalne i edukacyjne.

III. Realizacja priorytetów geograficznych Województwa Świętokrzyskiego

Województwo świętokrzyskie posiada 5 formalnych dokumentów regulujących współpracę międzyregionalną z partnerami zagranicznymi:

- z Obwodem Winnickim, Ukraina
- z Regionem Centralnej Finlandii, Finlandia
- z Komitatem Komárom – Esztergom, Węgry
- z Komitatem Zala, Węgry (współpraca nie jest aktywna)
- z Regionem Gävleborg, Szwecja (współpraca nie jest aktywna).

W 2018 roku najaktywniej rozwijała się współpraca z Obwodem Winnickim na Ukrainie. Był to rok wspólnej aktywności ze strony władz, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów z obu regionów z uwagi na przypadającą na 2018 rok 60 - tą rocznicę współpracy świętokrzysko-winnickiej. Związki między Województwem Kieleckim a Obwodem Winnickim datuje się na rok 1958, kiedy to ówczesne władze podpisały list intencyjny o współpracy. Umowa o współpracy pomiędzy Województwem Świętokrzyskim a Obwodem Winnickim została podpisana 23 czerwca 1999 roku. Zakres współpracy dotyczy m.in.: transferu technologii między przedsiębiorstwami i instytucjami związanymi lub działającymi w tym obszarze, wspieraniu programów wymiany kulturalnej, wzajemnemu tworzeniu kontaktów pomiędzy instytucjami naukowymi, kulturalnymi i oświatowymi, wspieraniu programów współpracy medycznej, wymiany informacji i doświadczeń oraz technologii w dziedzinie ochrony środowiska.

1. Współpraca Województwa Świętokrzyskiego z Obwodem Winnickim na Ukrainie

Działania z partnerem ukraińskim w 2018 r. wynikały bezpośrednio z realizacji „Planu obchodów 60-lecia współpracy świętokrzysko – winnickiej. Świętokrzyskie – Winniczyzna.

Dwa regiony – jedno serce. 60 lat współpracy” podpisanego 23 sierpnia 2017 roku przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego - Adama Jarubasa i Przewodniczącą Winnickiej Administracji Obwodowej – Walerija Korowija i koncentrowały się wokół przedsięwzięć o różnorodnym charakterze z udziałem przedstawicieli samorządów z obwodu winnickiego i województwa świętokrzyskiego, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, dzieci i młodzieży, przedstawicieli świata kultury i mediów. Wszystkie wydarzenia związane z realizacją ww. planu realizował Oddział Współpracy Zagranicznej w Departamencie Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki UMWS. W roku 2018 odbyły się następujące wydarzenia:

1) *Wernisaż świętokrzyskiej części wystawy fotograficzno-filmowej „Świętokrzyskie Winniczyzna oczami partnera” oraz udział Obwodu Winnickiego w charakterze kraju/regionu partnerskiego w X Międzynarodowych Targach Turystyki Wiejskiej i Aktywnej AGROTRAVEL & ACTIVE LIFE w Kielcach.*

W dniach 19-22 kwietnia 2018r. w województwie świętokrzyskim odbyła się wizyta delegacji winnickiej związana m.in. z uczestnictwem w wernisażu wystawy świętokrzyskiej części „Świętokrzyskie- Winniczyzna oczami partnera”, który odbył się 19 kwietnia w Muzeum Dialogu Kultur w Kielcach. Wernisaż uświetniły występy znakomitych ukraińskich artystek Anny Lotysh i Oksany Kulyk, które zaśpiewały zarówno ukraińskie, jak i polskie utwory.

Wystawa prezentowała współczesną Winnicę i Obwód Winnicki widziane oczami świętokrzyskich fotografików i filmowców podczas ich wcześniejszych wizyt na Ukrainie. Autorzy zdjęć to Mateusz Wolski i Paweł Garbuzik, a film przygotowali Mateusz Kolankowski, Piotr Lech i Monika Rosmanowska. Honorowy patronat nad wystawą objęły Ambasada Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Winnicy. Zgromadzone fotografie przybliżały charakter Winniczyzny – jej kulturę, tradycje, mieszkańców, a towarzyszący wystawie film pokazywał dotychczasowe efekty współpracy województwa świętokrzyskiego i obwodu winnickiego. Wystawa była dostępna dla zwiedzających w Muzeum Dialogu Kultur, oddziale Muzeum Narodowego w Kielcach, do 15 maja 2018 roku, by później zostać zaprezentowaną w Winnicy na Ukrainie.

W kolejnych dniach pobytu w Świętokrzyskiem delegacja winnicka wzięła udział w X Międzynarodowych Targach Turystyki Wiejskiej i Aktywnej AGROTRAVEL & ACTIVE LIFE w Kielcach, gdzie Obwód Winnicki miał status Kraju – Regionu partnerskiego tych Targów. Winniczyzna zaprezentowała swoje walory turystyczne, kulturalne i kulinarne na przygotowanym w Targach Kielce stoisku oraz podczas konferencji i warsztatów, na których przeprowadzona została prezentacja obwodu i warsztaty rękodzielnicze. Goście

z Winniczyny zaprezentowali największe atrakcje regionu, takie jak: Narodowe Muzeum Nikołaja Pirogowa, Muzeum Piotra Czajkowskiego i Nadzieży von Meck, specjalizujące się w leczeniu wodą radonową uzdrowisko w Chmielniku czy polecane osobom lubiącym aktywny wypoczynek trasy pośród licznych rezerwatów przyrody. Stoisko Obwodu Winnickiego kusilo znakomitymi, lokalnymi potrawami i muzyką w wykonaniu zespołu ludowego "Podolscy Muzycy". Otwarcia targów dokonał Sekretarz Ambasady Ukrainy w RP, Pan Wasyl Yordan. Targi odwiedziło ponad 13 tysięcy zwiedzających.

2) Uroczyste obchody Dnia Europy w Obwodzie Winnickim z udziałem prezydenta i premiera Ukrainy oraz licznych dyplomatów akredytowanych na Ukrainie, połączone z wernisażem pełnej fotograficzno-filmowej wystawy „Świętokrzyskie – Winniczyna oczami partnera” oraz realizacją inicjatywy pt. „Świętokrzysko-Winnicka Akademia Młodych Liderów”.

W ramach Dnia Europy w Winnicy w dniach 17 – 19 maja 2018 roku gościła oficjalna delegacja z województwa świętokrzyskiego na czele z Marszałkiem Województwa Świętokrzyskiego, obsługą stoiska promocyjnego województwa świętokrzyskiego, zespołem folklorystycznym „Kapela Jędrusie” oraz świętokrzyską młodzieżą wraz z Rzecznikiem Młodzieży przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

Wizyta była powiązana z uroczystym wernisażem obu regionalnych części wystawy „Świętokrzyskie – Winniczyna oczami partnera” oraz promocją województwa świętokrzyskiego podczas Dnia Europy w Winnicy. Realizowano także projekt „Świętokrzysko-Winnicka Akademia Młodych Liderów”, którego celem było wzajemne poznanie się aktywnych młodych ludzi z obu regionów i wymiana doświadczeń w zakresie pomysłów na rzecz rozwoju społeczności lokalnych. Młodzi ze świętokrzyskiego zapoznali się z funkcjonowaniem grup młodzieżowych w obwodzie winnickim, wymienili się doświadczeniem w zakresie działalności organizacji pozarządowych oraz odwiedzili organizacje prowadzone przez młodych liderów ukraińskich.

W czasie pobytu przedstawicieli ziemi świętokrzyskiej dokonano również uroczystej inauguracji pełnej wystawy fotograficzno-filmowej „Świętokrzyskie - Winniczyna oczami partnera”. Winnicka wystawa prezentowana była wspólnie z jej świętokrzyską częścią, w budynku filharmonii winnickiej do końca maja 2018 r.

Była ona jednym z istotnych punktów programu uroczystości związanych z obchodzonym w Winnicy Dniem Europy. Podczas tego wydarzenia w sposób szczególny promowany był region świętokrzyski i miasto Kielce, które „przyjaźni się” ze stolicą obwodu, miastem

Winnica równie długo jak obydwie regiony. Województwo Świętokrzyskie zaprezentowało się na stoisku promocyjnym, które składało się z Kapsuły 5D prezentującej filmy promujące świętokrzyskie, specjalnie przygotowane na tę okazję w języku ukraińskim, oraz ze stoiska, na którym rozdawano świętokrzyskie wydawnictwa promocyjne w języku ukraińskim oraz świętokrzyskie gadżety i słodycze m.in. krówki opatowskie. Zarówno stoisko, jak i kapsuła cieszyły się ogromną popularnością. Odwiedziło kilka tysięcy Winniczaków. Oprawę muzyczną, zarówno wernisażu, jak również prezentacji plenerowych, zapewnił świętokrzyski zespół ludowy „Kapela Jędrusie”.

Równocześnie, w Winnicy odbyła się ukraińska część „Świętokrzysko-Winnickiej Akademii Młodych Liderów”, w której uczestniczyło ponad 40 osób z obu regionów. Młodzi ludzie z regionu świętokrzyskiego zapoznali się z funkcjonowaniem grup młodzieżowych i organizacji działających na rzecz młodych Winniczaków w Obwodzie Winnickim, wymienili się doświadczeniami w zakresie działalności organizacji pozarządowych oraz odwiedzili 4 organizacje prowadzone przez młodych liderów.

Dodatkowo, władze regionu świętokrzyskiego spotkały się z władzami obwodu winnickiego, Konsulem Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Winnicy, przedstawicielami licznych organizacji polonijnych działających na terenie Obwodu Winnickiego oraz wzięli udział w wernisażu wystawy witraży Adama Stalony-Dobrzańskiego. Oficjalna delegacja świętokrzyska wspólnie z Konsulem Generalnym RP w Winnicy złożyła również kwiaty pod tablicą ku czci marszałka Józefa Piłsudskiego, znajdującą się przy głównej ulicy w mieście Winnica.

3) Udział oficjalnej delegacji władz Obwodu Winnickiego oraz przedstawicieli winnickich organizacji polonijnych w Gali z okazji jubileuszu 20-lecia Województwa Świętokrzyskiego.

W dniach 4 – 5 czerwca 3-osobowa oficjalna delegacja władz Obwodu Winnickiego oraz 3-osobowa delegacja winnickich środowisk polonijnych uczestniczyła w wydarzeniach związanych z obchodami jubileuszu 20-lecia istnienia Województwa Świętokrzyskiego, w szczególności w zorganizowanej z tej okazji uroczystej Gali. Delegacji przewodzili Pan Walerij Korowij, Przewodniczący Administracji Państwowej Obwodu Winnickiego oraz Pani Alicja Ratyńska, Prezes Związku Polaków Winniczaków. Goście spotkali się z władzami województwa, zwiedzili zabytki Sandomierza oraz Święty Krzyż. Przewodniczący Korowij oraz Marszałkowie i Przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego spotkali się również z blisko 20 osobową grupą młodzieży świętokrzyskiej, uczestniczącej w projekcie

„Świętokrzysko-Winnicka Akademia Młodych Liderów”, podczas którego dzielili się z młodymi liderami swoimi doświadczeniami przywódczymi.

4) *Winnicka wizyta branżowa w Świętokrzyskiem w obszarze budowy dróg i transportu.*

W dniach 22 – 25 lipca 2018r. w województwie świętokrzyskim przebywała delegacja winnicka, której przewodził pan Wasyl Browarnyk, Zastępca Przewodniczącego Administracji Państwowej Obwodu Winnickiego. Celem wizyty było zapoznanie się ze świętokrzyskimi doświadczeniami w obszarze drogownictwa, m.in. utrzymania dróg i budownictwa drogowego oraz zarządzania drogami. Goście spotkali się z władzami województwa świętokrzyskiego oraz Świętokrzyskim Zarządem Dróg Wojewódzkich. Odbyli również wizyty na terenie budowy dróg: w okolicach Ostrowca Świętokrzyskiego („Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 754 odc. Ostrowiec Św. – granica województwa”) oraz na obwodnicy Ćmielowa („Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 755 – obwodnica miejscowości Ćmielów”), gdzie zobaczyli również siedzibę nowo wybudowanego Obwodu Drogowego w Ćmielowie. Goście w praktyce poznali nowoczesne rozwiązania techniczne i technologie stosowane w budownictwie drogowym. Kontynuacją współpracy była późniejsza, jesienna wizyta przedstawicieli Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Winnicy. Przedstawiciele Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich udali się w dniach 7-9 września 2018 roku udali się z rewizytą do Obwodu Winnickiego, gdzie zapoznali się z organizacją drogownictwa, sposobami zarządzania transportem i technologiami stosowanymi w budowie dróg w Winniczyźnie.

5) *Wakacyjny pobyt winnickich dzieci i młodzieży w województwie świętokrzyskim*

Po raz trzeci samorząd świętokrzyski gościł w dniach 20 – 28 lipca 2018 r. 20-osobową grupę dzieci i młodzieży z ukraińskiego obwodu winnickiego, których rodziny zostały poszkodowane w wyniku działań wojennych na wschodzie Ukrainy. W planach wizyty znalazły się m.in.: wycieczki do Sandomierza, Jaskini Raj, Osady Średniowiecznej w Hucie Szklanej, Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz Parku Etnograficznego w Tokarni. Młodzi Winniczanie zwiedzili również Klasztor Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej na Świętym Krzyżu, gdzie poznali historię Sanktuarium Relikwii Drzewa Krzyża Świętego i klasztor, oraz Muzeum Zabawek i Zabawy, Centrum Geoedukacji i Energetyczne Centrum Nauki. Oprócz zwiedzania, brali udział w warsztatach, które przybliżyły im kulturę, zwyczaje i tradycje naszego regionu. Czas spędzony w województwie świętokrzyskim umiliły im wizyty na basenach Perła w Sitkówce-Nowiny i Błękitna Fala w Sandomierzu oraz

w Kieleckim Parku Linowym. Młodzi Ukraińcy odwiedzili także Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego i Urząd Miasta Kielce, gdzie spotkali się z władzami województwa i miasta.

6) *Świętokrzyska młodzież uczestniczyła w jubileuszowej Winnickiej Republice Studenckiej.*
W dniach 22 - 24 lipca 4 osobowa grupa studentów z województwa świętokrzyskiego wzięła udział w jubileuszowym wydaniu międzynarodowego programu pn. "Respublika Studencka – 2018", którego XX edycja miała miejsce w miejscowości Seleszcze w ukraińskim Obwodzie Winnickim. Wizyta była wynikiem majowej wizyty świętokrzyskiej młodzieży w Winnicy w ramach projektu „Świętokrzysko-Winnickiej Akademii Młodych Liderów”. Świętokrzyscy studenci zostali zaproszeni przez Departament Polityki Młodzieżowej i Społecznej Administracji Państwowej Obwodu Winnickiego oraz Studencką Radę Winniczyny. Celem wydarzenia był udział w warsztatach dotyczących rozwoju obwodu winnickiego oraz międzynarodowej współpracy studenckiej. Przedstawiciele świętokrzyskich uczelni przez trzy dni mogli przysłuchać się, a także brać aktywny udział w warsztatach kreujących postawę i potencjał przyszłego polityka i osoby publicznej. Ubiegłoroczna edycja odbyła się pod hasłem "20 lat dla Winniczyny - pokolenie Republiki", towarzyszyło jej szereg aktywizujących i integrujących akcji. Wyjazd świętokrzyskiej młodzieży zaowocował utworzeniem Świętokrzyskiej Republiki Studenckiej, która oficjalnie rozpoczęła swoją działalność w marcu 2019 roku.

7) *Świętokrzyskie władze na obchodach święta Niepodległości Ukrainy w Winnicy w dniach 23 – 24 sierpnia 2018 roku.*

Jak co roku przedstawiciele świętokrzyskiego samorządu na czele z Marszałkiem i Wicemarszałkiem Województwa Świętokrzyskiego wzięli udział w doniosłych dla winnickich przyjaciół wydarzeniach związanych z 27 rocznicą odzyskania przez Ukrainę niepodległości. Przy okazji pobytu w Winnicy w dniach 23 – 24 sierpnia 2018 r., świętokrzyscy samorządowcy spotkali się z Polonią Winniczyny oraz Konsulem Generalnym RP w Winnicy. Odwiedzili m.in. Winnickie Centrum Kultur Narodowych i złożyli kwiaty pod pomnikiem Niebiańskiej Sotni oraz pod pamiątkową tablicą ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego.

8) *Gala Jubileuszu 60-lecia Współpracy Województwa Świętokrzyskiego i Obwodu Winnickiego w Kielcach – 8 października 2018r.*

Udział delegacji z obwodu winnickiego w uroczystej gali z okazji 60-lecia współpracy województwa świętokrzyskiego z obwodem winnickim na Ukrainie. W czasie wspólnej, współprowadzonej przez przedstawicieli obydwu regionów Gali jubileuszowej stanowiącej punkt kulminacyjny roku jubileuszowego przyjaźni świętokrzysko-winnickiej podsumowano dotychczasowe działania międzyregionalne oraz wręczono pamiątkowe wyróżnienia dla 10 Ukraińców i 13 Polaków za wkład w rozwój współpracy świętokrzysko-winnickiej. W Gali uczestniczyły najwyższe obecne i poprzednie władze województwa świętokrzyskiego i obwodu winnickiego, samorządowcy z obu regionów oraz dyplomaci, m.in. Damian Ciarcieński – Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Winnicy i Oleg Mandiuk – Konsul Generalny Ukrainy w Krakowie oraz przedstawiciele Ambasady Ukrainy w Polsce. Galę uświetnił wyśmienity występ blisko 60 osobowego zespołu Barwinok z Obwodu Winnickiego oraz 8 osobowej grupy wokalnoinstrumentalnej „Wodograj”. Wydarzenie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem. Oklaskiwało je ponad 600 mieszkańców Kielc i regionu świętokrzyskiego, a także grupa ponad 30 ukraińskich samorządowców, urzędników i młodzieży, przedstawiciele środowisk polonijnych z Obwodu Winnickiego oraz goście ze Szwecji i Danii. Dzień później winniccy artyści występowali przed dużym ok. 300-osobowym audytorium w Buskim Samorządowym Centrum Kultury.

Podsumowano również „Świętokrzysko – Winnicką Akademię Młodych Liderów”. Władze obu regionów oraz Przewodniczący: Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego i Winnickiej Rady Studenckiej podpisali „Deklarację rozwoju współpracy środowisk młodzieżowych z obydwu regionów”. Galę uświetniła wspólna wystawa fotograficzno-filmowa „Świętokrzyskie – Winniczyzna, oczami partnera”.

9) *Winnicka oficjalna delegacja na obchodach Święta Niepodległości Polski w Kielcach*

W dniach 9 – 12 listopada 2018 r. delegacja ukraińska, na czele z Panem Wasylem Browarnykiem – Zastępcą Przewodniczącego Administracji Państwowej Obwodu Winnickiego brała udział w uroczystych obchodach Dnia Niepodległości Polski w Kielcach. Podczas uroczystości goście złożyli kwiaty pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz uczestniczyli w koncercie z okazji 100. rocznicy Odzyskania Niepodległości pt. „...a Polska tylko jedna”. Przy okazji wizyty w regionie świętokrzyskim goście zapoznali się ze specyfiką funkcjonowania Uzdrowiska Busko – Zdrój S.A oraz odwiedzili zdrojową część miasta Busko-Zdrój.

10) *Winnickie środowiska młodzieżowe w województwie Świętokrzyskim, kontynuacja „Świętokrzysko-Winnickiej Akademii Młodych Liderów”.*

W dniach 15 – 17 listopada 2018 roku 8 młodych Ukraińców oraz lokalni liderzy młodzieżowi poznawali świętokrzyskie wzorce i dokonania w obszarze kreowania polityki regionalnej dla młodzieży (Świętokrzyskie dla młodych). Wydarzenie to było jednym z rezultatów realizacji *Świętokrzysko – Winnickiej Akademii Młodych Liderów*. Ukraińcy dowiedzieli się jak działa Młodzieżowy Sejmik Województwa Świętokrzyskiego, wzięli udział w Kongresie Młodzieżowych Rad oraz spotkali się z osobami i organizacjami zaangażowanymi w realizację Programu „Mania Działania”. Zapoznali się z założeniami Świętokrzyskiego Programu Rozwoju Liderów „Liderzy dla Młodzieży” i uczestniczyli w warsztatach podsumowujących działania adresowane do młodych ludzi. Zwieńczeniem wizyty była wizyta na Świętym Krzyżu oraz wyjazd do Wólki Milanowskiej na spotkanie podsumowujące Świętokrzyski Program Rozwoju Liderów.

2. Współpraca Województwa Świętokrzyskiego z Regionem Centralnej Finlandii –

projekt #R043 RDI2CluB - „Rural RDI milieus in transition towards smart Bioeconomy Clusters and Innovation Ecosystems”.

Województwo Świętokrzyskie i Region Centralnej Finlandii współpracują od 2004 roku, choć formalną umowę o współpracy zawarto dopiero 10 grudnia 2008 r. Od początku współpracy do chwili obecnej realizowane były liczne wspólne projekty z zakresu wymiany wiedzy w obszarach: edukacji, innowacji czy energii odnawialnej. Implementacja przedmiotowej umowy, zgodnie z deklaracją władz Regionu Centralnej Finlandii obecnie ma być realizowana tylko w formie współpracy projektowej.

Od października 2017 roku województwo świętokrzyskie jest partnerem projektu - „Rural RDI milieus in transition towards smart Bioeconomy Clusters and Innovation Ecosystems (*tłum. „Działania wspierające Badania, Rozwój i Innowacje na terenach wiejskich w kierunku tworzenia klastrów i innowacyjnych ekosystemów w ramach inteligentnej biogospodarki”*), współfinansowanego z Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego; priorytet 1 – potencjał dla innowacji; cel szczegółowy 1.2. – Inteligentna Specjalizacja: *Zwiększenie szans na rozwój w oparciu o większy potencjał uczestników innowacji do stosowania podejścia inteligentnej specjalizacji.*

Województwo Świętokrzyskie bierze udział w projekcie na zaproszenie Regionu Centralnej Finlandii. Partnerem wiodącym projektu RDI2CluB, a zarazem jednostką aplikującą, jest

Uniwersytet Nauk Stosowanych (JAMK) z Regionu Centralnej Finlandii. W projekcie uczestniczy 12 partnerów z 5 krajów, tj.: Finlandii, Polski, Norwegii, Estonii i Łotwy oraz 5 organizacji stowarzyszonych. Ze strony samorządu Województwa Świętokrzyskiego w projekcie uczestniczyły Departamenty: Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska. Poza świętokrzyskim samorządem – partnerem administracyjnym, w projekcie uczestniczą również Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne w Podzamczu – partner naukowy oraz Fundacja Edukacji i Dialogu Społecznego Pro Civis – partner biznesowy.

W ramach realizacji projektu w 2018 roku zrealizowano następujące działania:

- w dniu 7 lutego 2018 roku, w czasie konferencji prasowej na temat projektu RDI2CluB, odbyło się podpisanie Listu intencyjnego pomiędzy partnerami projektu z regionu świętokrzyskiego i przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, na terenie których odbędą się działania pilotażowe dotyczące analizy poziomu zanieczyszczenia powietrza i podniesienia wiedzy wśród firm oraz mieszkańców w zakresie minimalizowania poziomu emisji szkodliwych substancji do atmosfery.

- w dniach 17 – 20 kwietnia 2018 r. w przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego uczestniczyli w pierwszej wizycie benchmarkingowej organizowanej w ramach projektu RDI2CluB. Wizyta miała miejsce w regionie południowo-zachodnich Niderlandów, które są siedzibą wiodącego holenderskiego bioklastra o nazwie Biobased Delta. W wizycie uczestniczyli również przedstawiciele pozostałych partnerów projektu z województwa świętokrzyskiego oraz Finlandii, Norwegii, Estonii i Łotwy. Celem wizyty było poznanie holenderskich rozwiązań dotyczących tworzenia warunków sprzyjających budowaniu regionalnej biogospodarki. Podczas wizyty gospodarze zaprezentowali działalność czołowych firm i instytutów badawczych z obszaru biogospodarki, m.in. oddziału firmy SABIC, lidera w branży petrochemicznej, Kampusu Zielonej Chemii w Bergen op Zoom, cukrowni Nieuw-Prinsenland i spółdzielni rolno-przemysłowej Cosun, zrzeszającej ponad 9000 rolników i znanej m.in. dzięki produktom firm Suiker Unie i Aviko, jak również Bio Process Facility w Delft. Uczestnicy wzięli udział w międzynarodowej konferencji Natural Fibertastic 2018 poświęconej wykorzystaniu włókien naturalnych m.in. w tzw. „zielonym budownictwie”. Organizatorem wydarzenia był Region Liwonii ds. Planowania (Łotwa) i partner wiodący projektu – Uniwersytet Nauk Stosowanych JAMK z Regionu Centralnej Finlandii.

- w dniach 7 – 8 maja 2018 roku w województwie świętokrzyskim, odbyły się międzynarodowe warsztaty nt. regionalnego profilu biogospodarczego województwa świętokrzyskiego oraz planu działań wspólnych, poświęcone możliwościom rozwoju przedsiębiorczości w obszarze biogospodarki w regionie. W wydarzeniu wzięło udział 30 osób, a zostały one zrealizowane w ramach projektu #R043 RDI2CluB. Na zaproszenie partnerów projektu z województwa świętokrzyskiego: Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Regionalnego Centrum Naukowo-Technologicznego i Fundacji Edukacji i Dialogu Społecznego Pro Civis w wydarzeniu wzięła udział pani Anna Aalto, kierownik projektu RDI2CluB, która podzieliła się z uczestnikami wydarzenia bogatym doświadczeniem Regionu Centralnej Finlandii w zakresie wykorzystania potencjału biogospodarki w rozwoju regionu.

7 maja 2018 r. odbyła się część studyjna warsztatów, w czasie której odwiedzono Nadleśnictwo w Daleszycach, Tartak Olczyk w Świdnie, zakład produkcyjny Defro w Rudzie Strawczyńskiej, a także Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne i Biobank Świętokrzyski w Podzamczu.

8 maja 2018 r. w Regionalnym Centrum Naukowo-Technologicznym w Podzamczu odbyła się warsztatowa część wydarzenia, w której udział wzięli przedstawiciele trzech filarów: administracji, środowiska naukowego oraz biznesu z regionu świętokrzyskiego, na współpracy których opiera się idea projektu RDI2CluB. Podczas warsztatów była możliwość podzielenia się swoimi doświadczeniami w zakresie rozwoju biogospodarki, wskazania problemów oraz potencjalnych korzyści związanych z tym obszarem gospodarki regionalnej.

- w dniach 5 – 7 czerwca 2018 r. przedstawiciele Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska oraz Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki UMWŚ oraz pozostali partnerzy projektu uczestniczyli w warsztatach transnarodowych w Estonii, organizowanych w ramach projektu #R043 RDI2CluB. Organizatorem wydarzenia był estoński partner projektu – Instytut Środowiska w Sztokholmie, ośrodek w Tallinnie, we współpracy z partnerem wiodącym – Uniwersytetem Nauk Stosowanych JAMK z Regionu Centralnej Finlandii. Program warsztatów obejmował omówienie bieżących i planowanych działań projektowych, dzielenie się doświadczeniami i przykładami dobrych praktyk w zakresie biogospodarki oraz wizytę w gospodarstwie rolnym i biogazowni, które stanowiły doskonały przykład gospodarki obiegu zamkniętego. W ramach programu warsztatów odbyło się również posiedzenie Komitetu Sterującego projektu RDI2CluB, podczas którego Urząd Marszałkowski WŚ reprezentowała Pani Ewa Kapel-Śniowska, Z-ca Dyrektora Departamentu EKST, a zarazem koordynator działań UMWŚ w projekcie. W warsztatach uczestniczył również ekspert

zewewnętrzny reprezentujący polskich partnerów w Zespole Doradców projektu, prof. dr hab. Jan Łabętowicz z SGGW w Warszawie.

- w dniach 10 – 12 września 2018 r. w Gdańsku odbyła się 26 doroczna Konferencja Współpracy Subregionalnej Państw Regionu Morza Bałtyckiego (BSSSC). Organ ten reprezentuje wszystkie regiony Morza Bałtyckiego a jego działalność dotyczy współpracy m.in. w obszarach: polityki spójności, polityki morskiej, bezpieczeństwa na morzu, rozwoju infrastruktury transportowej, ochrony środowiska, edukacji, a także Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. Wydarzenie, którego gospodarzem w 2018 roku było województwo pomorskie skupiło blisko 200 uczestników: w tym przedstawiciele państw bałtyckich, regionów, miast, instytucji oraz organizacji europejskich. W spotkaniu, promując projekt RDI2CluB wzięli udział przedstawiciele partnerów projektu z Norwegii, Finlandii i Polski, w tym reprezentanci Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świątokrzyskiego, Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki.

- w dniu 13 września 2018r. w siedzibie Regionalnego Centrum Naukowo-Technologicznego (RCNT) w Podzamczu odbyły się warsztaty poświęcone wypracowaniu założeń Wspólnych Planów Działań w ramach projektu RDI2CluB. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele biznesu, nauki i administracji publicznej, nie zabrakło również przedstawiciele mediów. Podczas warsztatów przedstawiono partnerów, którzy biorą udział w projekcie i, omówiono główne założenia i zadania, jakie są i będą realizowane w jego ramach. Przedstawiono założenia pilotażu lokalnego, który jest częścią projektu i będzie prowadzony na terenie dwóch gmin uzdrowiskowych: Busko-Zdrój i Solec-Zdrój. Na koniec warsztatów odbył się pokaz dynamiczny – lot dronem DJI 600 Matrice wyposażonym w urządzenie do pomiaru zanieczyszczeń powietrza - DR1000.

- w dniu 24 września 2018 r. odbyła się promocja projektu podczas Międzynarodowego Kongresu Biogospodarki w Łodzi. 600 przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, naukowców, biznesmenów oraz organizacji pozarządowych z Polski i kilkunastu krajów całego świata miało okazję wysłuchać licznych wystąpień i prezentacji z zakresu m.in. wykorzystania nowoczesnych technologii w biogospodarce, walki ze smogiem, żywności wysokiej jakości. Z uwagi na to, że ta tematyka stanowi sedno działań realizowanych przez polskich partnerów w ramach projektu RDI2CluB, wydarzenie to stanowiło doskonałą szansę na zapoznanie uczestników z projektem, m.in. w ramach sesji „Forum Bioregionów – wizja rozwoju bioregionów w biogospodarce”. Projekt promowali przedstawiciele Departamentu Rozwoju

Obszarów Wiejskich i Środowiska, Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego oraz Fundacji Edukacji i Dialogu Społecznego Pro Civis.

- w dniach 28 października – 2 listopada 2018 r. odbyły się warsztaty transnarodowe i wizyta benchmarkingowa w Norwegii i Szwecji, w których udział wzięli przedstawiciele Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska oraz Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki UMWS oraz pozostali partnerzy projektu. Organizatorem wydarzenia był norweski partner projektu – firma Tretorget AS. Program wizyty benchmarkingowej obejmował wizyty w firmach – przykładach dobrych praktyk w zakresie biogospodarki i innowacji (m.in. Skoghall Mill - największy na świecie producent tektury do produkcji opakowań produktów żywnościowych i napoi, Forestia – producent paneli drewnianych, Solør Bioenergigruppen, producent bioenergii na bazie biomasy drzewnej, Nordisk Massivtre - producent wielowarstwowych paneli CLT). Dodatkowo partnerzy mieli okazję spotkać się z przedstawicielami szwedzkiego Regionu Värmland, który jest przykładem efektywnej współpracy na rzecz inteligentnej specjalizacji w obszarze biogospodarki pomiędzy regionalną administracją, naukowcami a biznesem. Współpraca ta odbywa się m.in. w ramach „Akademii na rzecz inteligentnych specjalizacji”, finansowanej w równych częściach przez samorząd regionalny, uniwersytet i strony trzecie (z budżetem blisko 63 mln złotych na lata 2016-2020). Dobre praktyki z regionu Värmland przedstawił również Park Innowacji w Karlstad, klaster drzewny Paper Province i STING Bioeconomy - akcelerator i inkubator biznesowy. Uczestnicy mieli okazję również poznać dobre praktyki realizowane przez Kampus Evenstad i Centrum Innowacji Evenstad. Program warsztatów transnarodowych skupiał się na omówieniu bieżących i planowanych działań projektowych.

W toku realizacji projektu RDI2CluB w 2018 roku osiągnięto m.in. poniższe efekty:

- Stworzono profil regionalnej biogospodarki województwa świętokrzyskiego: „*W kierunku bioklastra w województwie świętokrzyskim*” (ang. *Towards a bioeconomy cluster in Świętokrzyskie Voivodeship*) – dokument dostępny w języku angielskim na stronach internetowych: <https://berst.databank.nl>, stronie głównej projektu www.rdi2club.eu, jak również na stronie projektowej samorządu województwa świętokrzyskiego w języku polskim - <http://www.rdi2club.umws.pl/do-pobrania>;

- Stworzono regionalne profile biogospodarki dla pozostałych partnerów projektowych. *Raport z procesu opracowania i głównych wyników regionalnych profili biogospodarki dla regionów partnerskich RDI2CluB* (ang. *Regional Bioeconomy Profiles. Report on the development process and main findings of the Regional Bioeconomy Profiles for RDI2CluB partner regions*) – dostępny na ww. stronach internetowych,
- Opublikowano na stronie <https://berst.databank.nl/dashboard> dane statystyczne z regionów z całej Polski oraz innych krajów i regionów korzystających z narzędzia pn. Profil Regionalnej Biogospodarki (PRB),
- Utworzono „Plan działań województwa Świętokrzyskiego na rzecz rozwoju innowacyjnego ekosystemu biogospodarki” (ang. *Action Plan of the Świętokrzyskie Voivodeship for development of the bioeconomy innovation ecosystem*) – dokument w trakcie konsultacji.

3. Inne działania międzynarodowe

- 1) Wyjazd delegacji z Województwa Świętokrzyskiego do Erywania w Armenii w dniach 16 – 23 marca 2018 r. Wyjazd odbywał się na zaproszenie Ambasadora Armenii w Polsce i obejmował szereg spotkań ze środowiskami biznesowymi, władzami lokalnymi i mediami. Impulsem wywołującym wyjazd do Armenii był „Rok kultury ormiańskiej”, który obchodzony był w Zespole Państwowych Szkół Plastycznych w Kielcach.
- 2) Wizyta w dniach 5 – 7 czerwca 2018 roku województwie świętokrzyskim delegacji z Regionu Komárom-Esztergom i Miasta Tata (Węgry) w związku z udziałem Gali z okazji jubileuszu 20-lecia Województwa Świętokrzyskiego. W skład delegacji weszli Pan Balázs Steindl, Wiceprzewodniczący Zgromadzenia Regionalnego Regionu Komárom-Esztergom oraz przedstawiciele Miasta Tata z Panią Zsuzsanną Robozné Schönfeld. Podczas spotkania władz województwa z przedstawicielami Regionu Komárom-Esztergom i Miasta Tata obie strony podkreśliły otwartość na realizację wspólnych działań projektowych i gotowość do intensyfikacji współpracy międzyregionalnej.
- 3) Departament Polityki Regionalnej realizował w 2018 roku 16 prezentacji województwa w ramach udziału w zagranicznych imprezach targowych i wystawienniczych. Działania te

współfinansowane były ze środków projektów: „Świętokrzyskie – hard to pronounce easy to business in” oraz „Energies”. Były to:

Lp.	Data wydarzenia	Cel	Branża	Projekt
1.	<i>Pro-eksportowe/inwestycyjne konferencje zagraniczne</i> w Brukseli 24-25.09.2018.	Celem działania jest promocja potencjału gospodarczego województwa świętokrzyskiego na rynkach zagranicznych.	Nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze, Turystyka pro-zdrowotna	Świętokrzyskie – hard to pronounce easy to business in
2.	<i>Spotkania match-makingowe</i> na targach ENEX/EKOTECH – Kielce 28.02.2018.	Celem działania było stymulowanie rozwoju gospodarczego świętokrzyskich przedsiębiorstw poprzez organizację bezpośrednich spotkań branżowych z innymi przedsiębiorstwami z kraju i zagranicy. Przedmiotowe spotkania stanowiły będą okazję do nawiązania kontaktów i inicjowania współpracy gospodarczej.	Zrównoważony rozwój energetyczny	Świętokrzyskie – hard to pronounce easy to business in
3.	<i>Spotkania match-makingowe</i> na targach MASZBUD – Kielce 8.05.2018.		Metalowo-odlewnicza	
4.	<i>Spotkania match-makingowe</i> na targach METAL – Kielce – 26.09.2018.		Metalowo-odlewnicza	
5.	<i>Pro-eksportowe/inwestycyjne spotkania za granicą</i> Bruksela 6.12.2018.	Celem zadania była promocja oferty inwestycyjnej województwa świętokrzyskiego za granicą. Formuła spotkania: około 5-10 potencjalnych inwestorów, prezentacja kompleksowej (uprzednio dokładnie przygotowanej) oferty inwestycyjnej województwa. Spotkania miały miejsce podczas targów branżowych a także podczas spotkań organizowanych niezależnie, dedykowanych jedynie prezentacji ofert inwestycyjnych województwa świętokrzyskiego.	Kluczowe branże regionu świętokrzyskiego	Świętokrzyskie – hard to pronounce easy to business in
6.	<i>Pro-eksportowe/inwestycyjne spotkania za granicą</i> Wiedeń 7.12.2018.		Kluczowe branże regionu świętokrzyskiego	
7.	<i>Przyjazdowe misje gospodarcze</i> Busko – Zdrój 18-21.06.2018	Celem działania była promocja gospodarcza województwa świętokrzyskiego oraz match-making przedsiębiorców regionalnych i zagranicznych.	Turystyka pro-zdrowotna	Świętokrzyskie – hard to pronounce easy to business in
8.	<i>Przyjazdowe misje gospodarcze</i> Sandomierz 22-25.08.2018	Wydarzenie były zorganizowane we współpracy z Zagranicznymi biurami Handlowymi Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu. Misjom przyjazdowym towarzyszyły konferencje gospodarcze (osobne zadanie), mające na celu wypracowanie wspólnych stanowisk poszczególnych branż w sprawie wspólnej promocji sektorowej na rynkach zagranicznych.	Nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze	
9.	<i>Przyjazdowe misje gospodarcze</i> Jędrzejów 28.11-1.12.2018		Zasobooszczędne budownictwo, Zrównoważony rozwój energetyczny	
10.	<i>Wyjazdowe misje gospodarcze</i> Na targi Hannover Messe – Hanower 23-27.04.2018	Celem działania było umożliwienie bezpośredniego kontaktu przedstawicieli świętokrzyskich przedsiębiorców z potencjalnymi partnerami z zagranicy i prezentację potencjału eksportowego województwa świętokrzyskiego w	Zrównoważony rozwój energetyczny, Metalowo-odlewnicza	Świętokrzyskie – hard to pronounce easy to business in

11.	Wyjazdowe misje gospodarcze Do Lund, Kopenhagi i Sztokholmu – 4-7.09.2018	ramach kluczowych sektorów gospodarki regionu. Zapewnienie bezpośredniego kontaktu zaowocowało podjęciem współpracy, wzmocnieniem dotychczasowej współpracy w zakresie wymiany handlowej dóbr i usług. Nawiązanie przez podmioty z regionu nowych kontaktów gospodarczych przełożyło się na wzrost eksportu świętokrzyskich przedsiębiorców. Rezultatem długofalowym działania było także wykreowanie oraz wzmocnienie wizerunku województwa świętokrzyskiego jako ważnego miejsca na gospodarczej mapie świata.	Zrównoważony rozwój energetyczny, Turystyka pro-zdrowotna	
12.	Wyjazdowe misje gospodarcze Do Brna, Wiednia i Bratysławy – 30.09-5.10.2018		Zrównoważony rozwój energetyczny, Metalowo-odlewnicza	
13.	Wyjazd na spotkanie partnerów projektu ENERSELVES Rumunia, 30-31.01.2018r.	Udział w spotkaniu grupy roboczej partnerów międzynarodowego projektu ENERSELVES. Interesariusze przedstawili samoocenę każdego regionu w odniesieniu do pozostałych partnerów i interesariuszy. Ponadto został złożony wniosek w sprawie wytycznych dotyczących planu działania w celu rozpoczęcia pracy nad jego projektem.	Zrównoważony rozwój energetyczny	ENERSELVES
14.	Wyjazd na spotkanie partnerów projektu ENERSELVES Valetta, Malta 16.05-17.05.2018r.	Spotkanie grupy roboczej partnerów międzynarodowego projektu ENERSELVES w celu cyklicznej analizy stopnia wdrażania projektu oraz przedstawienia dotychczasowych osiągnięć w kwestii tworzenia dokumentów strategicznych.	Zrównoważony rozwój energetyczny	ENERSELVES
15.	Udział w cyklicznym wydarzeniu poświęconym energii odnawialnej ENERGY WEEK Bruksela 4-5.06.2018r.	Spotkanie upowszechniające realizację projektu ENERSELVES w ramach EU Sustainable Energy Week (EUSEW) 2018 (Tydzień Zrównoważonej Energii). Prezentacja dobrych praktyk w zakresie samowystarczalności energetycznej oraz energetyki odnawialnej. “Innovation for a clean energy transition” – spotkanie robocze nt. innowacyjnych rozwiązań w procesie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, Spotkanie/ceremonia wręczenia nagród za zrealizowane, wyróżniające się projekty w zakresie energetyki odnawialnej	Zrównoważony rozwój energetyczny	ENERSELVES
16.	Wyjazd na spotkanie partnerów projektu ENERSELVES Cagliari, Sardinia 5-7.11.2018r.	Udział w spotkaniu grupy roboczej partnerów międzynarodowego projektu ENERSELVES. Nastąpiła walidacja ostatecznych planów działania. Personel projektu i zainteresowane strony przedstawiły plan działania dotyczący wdrażania instrumentów polityki wszystkim partnerom.	Zrównoważony rozwój energetyczny	ENERSELVES

4) W 2018 roku Województwo Świętokrzyskie – Oddział Kultury Fizycznej i Turystyki oraz Oddział Promocji z Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego oraz Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego (ROT WŚ) brały udział w szeregu imprez targowo – wystawienniczych, w tym m.in. w:

-Targach Internationale Tourismus-Börse w Berlinie 7-11 marca 2018r (cykliczna impreza targowa organizowana od 1966 w marcu na terenach Targów Berlińskich; to największa impreza handlowa przemysłu podróżniczego w świecie). Organizacja wspólnego stoiska promocyjnego województwa świętokrzyskiego razem z ROTWŚ i Urzędem Miasta w Kielcach. Targi ITB w Berlinie zgromadziły w 2018 roku: 180 krajów, 10 tys. wystawców, 180 tys. gości.

- *Fiets en Wandelbeurs* (Międzynarodowe Targi Turystyki Pieszej i Rowerowej) w Utrechcie 2-4 marca 2018r. Udział w imprezie zrealizowany został w ramach współpracy dotyczącej wspólnej promocji Szlaku Green Velo z 5 regionami Polski Wschodniej. Zaprezentowane zostało Mobilne Kino 5D wraz z pokazem rowerowym w wykonaniu Krystiana Herby- 5 krotnego rekordzisty Guinnessa w trialu rowerowym. Trasa Green Velo nominowana została do konkursu „trasa rowerowa roku” wraz z 3 innymi trasami. Za przygotowanie stoiska promocyjnego odpowiedzialne była ROT WŚ. Targi zgromadziły w 2018 roku: 500 wystawców, 20 tys. zwiedzających.

- *Festiwal Altonale w Hamburgu* 14-18 czerwca 2018 roku. Udział w imprezie zrealizowany został w ramach współpracy dotyczącej wspólnej promocji Szlaku Green Velo z 5 regionami Polski Wschodniej. Za przygotowanie stoiska promocyjnego odpowiedzialne było Województwo Lubelskie. W imprezie w 2018 roku wzięło udział ok. 100 tys. gości.

- *Dni Kijowa* 22-25 czerwca 2018 roku. Udział w imprezie zrealizowany został w ramach współpracy dotyczącej wspólnej promocji Szlaku Green Velo z 5 regionami Polski Wschodniej. Za przygotowanie stoiska promocyjnego odpowiedzialne było Województwo Podkarpackie. W imprezie w 2018 roku wzięło udział kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców stolicy Ukrainy.

4. Wizyty przedstawicieli Korpusu Dyplomatycznego i zagranicznych władz samorządowych oraz instytucji unijnych w województwie świętokrzyskim

Oddział Współpracy Zagranicznej w Departamencie Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki organizuje oraz obsługuje wizyty dyplomatów i delegacji zagranicznych w samorządzie regionalnym. W 2018 roku pracownicy Oddziału zaangażowani byli w przygotowanie i organizację następujących wizyt:

- *Wizyta Ambasadora Węgier Pani Orsolyi Zsuzsanny Kovács.* W dniu 7 lutego Pani Ambasador odwiedziła Targi Kielce, gdzie poznała perspektywy gospodarcze oraz promocyjne dla węgierskich firm. Zwiedziła także Święty Krzyż, gdzie w towarzystwie Radcy Ambasady Pana Pawła Illesa spotkała się z Ojcem Superiorem Zygfrydem Wiechą. W spotkaniu uczestniczyli Marszałek Województwa Świętokrzyskiego Adam Jarubas, Wójt Gminy Bieliny Sławomir Kopacz oraz przedstawiciele samorządu gminy Nowa Słupia. Pani Ambasador złożyła kwiaty na Świętym Krzyżu pod tablicą upamiętniającą kontakty polsko-węgierskie. Rozmawiano o możliwościach realizowania nowych, wspólnych projektów i popularyzacji Świętego Krzyża wśród turystów i pielgrzymów z Węgier.

- *Wizyta Konsula Generalnego Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w Krakowie.* W dniu 4 września gościem marszałka Adama Jarubasa był nowy Konsul Generalny USA w Krakowie Pan B. Bix Aliu oraz Pan Thomas S. Zia - Konsul ds. Polityczno-Ekonomicznych z Konsulatu Generalnego USA w Krakowie. Przy okazji wizyty w Świętokrzyskiem goście odwiedzili 26. Międzynarodowy Salon Przemysłu Obronnego w Targach Kielce i uczestniczyli w otwarciu tego wydarzenia. Targi MSPO zgromadziły 624 firmy z 31 krajów świata, w tym 328 firm polskich. W 2018 kieleckie targi zbrojeniowe odwiedziły 53 delegacje z 46 państw, a zwiedziło je ponad 34 000 gości z całego świata.

- *W dniach 6 – 7 września odbyła się wizyta przedstawicieli Komisji Europejskiej w województwie świętokrzyskim.* Przedstawiciele Komisji Europejskiej, na czele z Panią Elżbietą Bieńkowską, europejską Komisarz Ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw byli gośćmi spotkania z serii Dialog Obywatelski, które odbyło się w Targach Kielce. Spotkanie poświęcone było przyszłości polityki obronnej Unii Europejskiej i Europejskiemu Funduszowi Obronnemu. Po spotkaniu Pani Sixtine Bouygues, Zastępca Dyrektora Generalnego DG COMM (Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej)

Komisji Europejskiej oraz Pan Marek Prawda, Dyrektor Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce odwiedzili Chęciny, spotkali się z władzami miasta i gminy Chęciny a także obejrżeli Europejskie Centrum Edukacji Geologicznej i centrum konferencyjne Uniwersytetu Warszawskiego oraz Muzeum Wsi Kieleckiej - Park Etnograficzny w Tokarni, gdzie zapoznali się z projektami kulturalno-turystycznymi. Spotkali się również ze środowiskiem kultury w Świętokrzyskiem – dyrektorami regionalnych instytucji kultury. Prowadzono rozmowy nt. wpływu środków unijnych w ramach realizowanych projektów z zakresu dziedzictwa kulturowego na rozwój regionalny. Drugiego dnia pobytu w Kielcach goście odwiedzili Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach oraz Muzeum Dialogu Kultur i Pałac Biskupów Krakowskich, oddziały Muzeum Narodowego w Kielcach.

IV. Reprezentacja Samorządu Województwa Świętokrzyskiego na forum międzynarodowym oraz zamierzenia w zakresie przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń międzyregionalnych

1. Uczestnictwo w sieciach i zrzeszeniach międzynarodowych

Od 2010 r. Województwo Świętokrzyskie - Sieć Dziedzictwo Kulinarne Świętokrzyskie należy do Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne, która zrzesza 46 europejskich regionów i realizuje działania, mające na celu promocję i poprawę jakości regionalnej żywności oraz wzmocnienie tożsamości regionalnej. W obrębie każdego regionu istnieje sieć zrzeszająca producentów w niej uczestniczących. Członkami Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne w regionach są wybrane gospodarstwa, producenci, zakłady przetwórstwa żywności, sklepy i restauracje podkreślające swoje powiązania z regionem. W województwie świętokrzyskim w ramach sieci działa 87 podmiotów. Przedstawiciele sieci brali w 2018r. aktywny udział w wielu imprezach targowych i wystawienniczych m.in. w Natura Food w Łodzi i X Międzynarodowych Targach Turystyki Wiejskiej i Aktywnej AGROTRAVEL & ACTIVE LIFE w Kielcach. W roku 2018 złożono 5 nowych wniosków o przystąpienie do sieci, a składka członkowska województwa świętokrzyskiego wyniosła 8 538 zł za rok. Członkostwo województwa świętokrzyskiego w Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne obsługuje Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska. Informacje na temat Sieci znajdują się na stronie: <https://www.culinary-heritage.com>.

2. Członkostwo w Komitecie Regionów

Od roku 2008 roku funkcję przedstawiciela Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej i województwa świętokrzyskiego w Komitecie Regionów pełnił pan Adam Jarubas, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego. W 2018 roku uczestniczył on w pracach **Komisji Polityki Gospodarczej (ECON)**, odpowiedzialnej za następujące dziedziny:

- polityka przemysłowa,
- polityka wobec MŚP,
- polityka gospodarcza i pieniężna,
- zarządzanie gospodarcze,
- rynek wewnętrzny,
- handel międzynarodowy i taryfy celne,
- polityka dotycząca konkurencji i pomocy państwa,

oraz **Komisji Polityki Społecznej, Edukacji, Zatrudnienia, Badań Naukowych i Kultury (SEDEC)**, która zajmuje się:

- polityką zatrudnienia,
- polityką społeczną, ochroną socjalną,
- mobilnością,
- równością szans,
- kształceniem i szkoleniem,
- innowacjami, badaniami naukowymi i technologiami,
- agendą cyfrową,
- społeczeństwem informacyjnym w UE, w tym transeuropejskimi sieciami ICT,
- przemysłem audiowizualnym i technologiami mediów,
- młodzieżą i sportem,
- wielojęzycznością i popularyzowaniem języków mniejszości,
- kulturą i różnorodnością kulturową.

Ponadto, Marszałek Adam Jarubas był członkiem międzyregionalnej grupy funkcjonującej w ramach Komitetu Regionów o nazwie „Regiony słabiej rozwinięte”, której przewodniczył Pan Tadeusz Truskolaski, Prezydent Białegostoku. Z inicjatywy tej grupy powstało stanowisko w sprawie kształtu polityki spójności po 2020 roku. Był też jednym z sygnatariuszy deklaracji dotyczącej polityki spójności po 2020 r. W ramach prac Komitetu Regionów w 2018 roku Pan Marszałek Jarubas brał udział w 6 sesjach plenarnych oraz posiedzeniu wyjazdowym Komisji ECON.

3. *Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego i Dom Polski Wschodniej w Brukseli*

Za funkcjonowanie Biura Regionalnego Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli oraz Domu Polski Wschodniej w Brukseli odpowiadał Departament Polityki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego. Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego posiada siedzibę i działa w ramach Domu Polski Wschodniej w Brukseli. 5 grudnia 2018 r. nastąpiło oficjalne przekazanie koordynacji działań Domu Polski Wschodniej w Brukseli w 2019 roku przedstawicielom Województwa Świętokrzyskiego.

Szczegółowy opis działań i przedsięwzięć realizowanych przez Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli i Dom Polski Wschodniej w Brukseli stanowi *Sprawozdanie z działalności Biura Regionalnego Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli w zakresie promocji gospodarczej za rok 2018* przygotowane przez Departament Polityki Regionalnej, a zaprezentowane na obradach Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą na posiedzeniu w dniu 21 marca 2019 r. Sprawozdanie to stanowi załącznik nr 1 do niniejszego raportu.

4. Uczestnictwo w projektach z zakresu współpracy międzynarodowej

Na podstawie informacji uzyskanych z komórek organizacyjnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego (UMWŚ) oraz z jednostek podległych i nadzorowanych przez świętokrzyski samorząd wynika, że w roku 2018 realizowano 10 projektów o charakterze międzynarodowym, w tym 4 w komórkach UMWŚ oraz 7 w jednostkach podległych i nadzorowanych.

Zestawienie realizowanych w 2018 roku projektów o charakterze międzynarodowym:

Lp.	Nazwa komórki / komórek UMWŚ / jednostek podległych i nadzorowanych realizujących projekt	Tytuł projektu	Źródło finansowania	Okres realizacji
1.	Departament Polityki Regionalnej / COiP	Acces to Microfinance for Small and Medium-sized Enterprises:ATM for SME's	Program Interreg Europa	2016-2020
2.	Departament Polityki Regionalnej COiP	Enerselves	Program Interreg Europa	2017 -2020
3.	Departament Polityki Regionalnej COiP	Świętokrzyskie – hard to pronounce easy to business in	RPOWŚ 2014- 2020	2016-2020
4.	Departamenty: Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki UMWŚ Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska UMWŚ	#R043 RDI2CluB „Rural RDI milieus in transition towards smart Bioeconomy Clusters and Innovation Ecosystems”	Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego	2017-2020

	Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne w Podzamczu			
5.	Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza w Kielcach	„Blżej świata nauk ścisłych. W klimacie muzyki amerykańskiej”	„Ameryka w Twojej bibliotece” / america@your_library	2017-2018
6.	Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	„Tolerancja – Integracja – Kultura – Otwartość”	KA1 – Mobilność Edukacyjna	2018
7.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Morawicy	„Europejski wymiar medycznego kształcenia zawodowego”	PO Wiedza Edukacja Rozwój	2018
8.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Skarżysku – Kamiennej	„Uczę się – poznaję – zdobywam doświadczenie”	PO Wiedza Edukacja Rozwój	2018
9.	Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach	Kielecki Międzynarodowy Festiwal Teatralny – druga edycja	Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Teatr i Taniec”	2018
10.	Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach	LIFE 13 „Ochrona cennych siedlisk przyrodniczych na Ponidziu”	Instrument Finansowy LIFE	2017-2018

Załącznikiem niniejszego opracowania są „Karty projektu” dotyczące realizowanych w 2018 roku projektów o charakterze międzynarodowym.

Poniżej krótka informacja nt. działań zrealizowanych w projektach o charakterze międzynarodowym w 2018 roku (wg zestawienia powyżej):

1/ Projekt „Acces to Microfinance for small and medium – sized Enterprises: ATM for SMEs” (pol. „Dostęp do mikrofinansowania dla małych i średnich przedsiębiorstw”), realizowany w latach 2016-2020, realizowany w ramach Programu Interreg Europa, którego założeniem jest współpraca w zakresie wymiany doświadczeń i dzielenie się wiedzą pomiędzy lokalnymi instytucjami mikrofinansowania w celu stworzenia lepszego dostępu do finansowania dla sektora MŚP oraz zwiększenia społecznego zasięgu instytucji finansowych. Efektem projektu będzie powstanie regionalnych planów działań oraz nowych instrumentów polityki wsparcia sektora MŚP, opartych na międzynarodowych doświadczeniach partnerów projektu, którymi są instytucje finansujące biznes z Węgier, Niemiec, Włoch, Chorwacji, Polski i Norwegii. W 2018 roku zrealizowano 2 lokalne warsztaty dla uczestników i opracowano Regionalny Plan Działań i Podręcznik Dobrych Praktyk. Za realizację projektu odpowiadał Departament Polityki Regionalnej / Centrum Obsługi Inwestora i Przedsiębiorczości UMWS.

2/ Projekt Enerselves, realizowany w latach 2017 – 2020 w ramach programu Interreg Europe, projekt ma na celu zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej i polega na wymianie doświadczeń 7 krajów europejskich w tej dziedzinie. Partnerzy

projektu pochodzą z Włoch, Rumunii, Szwecji, Polski, Malty i Hiszpanii. W ramach realizacji projektu w roku 2018 odbyły się 4 spotkania wyjazdowe: w Rumunii, na Malcie, w Belgii i we Włoszech, wyszczególnione w tabeli na stronie 17. Za realizację projektu odpowiadał Departament Polityki Regionalnej / Centrum Obsługi Inwestora i Przedsiębiorczości UMWŚ.

3/ Projekt „Świętokrzyskie – hard to pronounce, easy to do business in”, realizowany w latach 2016 – 2020 finansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, którego celem jest promocja gospodarcza województwa świętokrzyskiego, prowadząca do wzrostu inwestycji krajowych i zagranicznych w regionie, podniesienia potencjału pro-eksportowego świętokrzyskich przedsiębiorstw oraz wzmocnienia rozpoznawalności województwa pod kątem gospodarczym, ze szczególnym uwzględnieniem siedmiu inteligentnych specjalizacji regionalnych. Projekt ma na celu zbudowanie spójnego modelu promocji gospodarczej dla przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów. Działania realizowane w 2018 r. polegały na kompleksowej promocji oferty inwestycyjnej regionu świętokrzyskiego w Polsce i zagranicą oraz stymulowaniu przedsiębiorstw regionalnych do rozszerzenia działalności na rynki zagraniczne, poprzez działania informacyjne, match-makingowe oraz organizację misji gospodarczych i konferencji z udziałem przedsiębiorców zagranicznych. Działania realizowane w ramach ww. projektu zostały przedstawione w tabeli na stronie 17.

4/ Projekt #R043 RDI2CluB - „Rural RDI milieus in transition towards smart Bioeconomy Clusters and Innovation Ecosystems, realizowany w latach 2017 – 2020 przez: ze strony samorządu Województwa Świętokrzyskiego – Departamenty: Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska UMWŚ – partnerem administracyjnym oraz Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne w Podzamczu – partner naukowy i Fundacja Edukacji i Dialogu Społecznego Pro Civis – partner biznesowy. Działania realizowane w ramach projektu opisane są szczegółowo na stronie 12 niniejszego opracowania.

5/ „Blżej świata nauk ścisłych. W klimacie muzyki amerykańskiej”- projekt realizowany w 2018 roku ze środków programu „Ameryka w Twojej bibliotece” (america@your_library) przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Witolda Gombrowicza w Kielcach mający na celu popularyzację kultury amerykańskiej, a w szczególności przybliżenie historii różnych stylów muzycznych rozwijających się w Stanach Zjednoczonych na przestrzeni wieków. Głównym celem projektu było rozbudzanie zainteresowań naukami ścisłymi, w tym szczególnie

programowaniem u dzieci i młodzieży. Długoterminowe cele zakładały organizację cyklicznych zajęć z wykorzystaniem robotów Dash i Dot. W ramach realizacji projektu odbyły się 3 wykłady ilustrowane muzyką w wykonaniu Stanleya Breckenridge'a dla blisko 250 osób, 2 warsztaty interaktywne dla dzieci „Makerspace” dla 60 dzieci prowadzonych przez Andrzeja Łebka oraz 12 zajęć z podstaw kodowania, programowania z wykorzystaniem zakupionych robotów i tabletów dla prawie 300 uczestników.

6/ **„Tolerancja-Integracja-Kultura-Otwartość”** - realizowany w ramach programu Erasmus + od 2017 do 2019 r. przez Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli to projekt, którego celem jest przygotowanie nauczycieli konsultantów i specjalistów ŚCDN do pracy w zakresie edukacji wielokulturowej, antydyskryminacyjnej i integracyjnej. Konsultanci i specjaliści poznawali metody pracy w zakresie wsparcia nauczycieli w kształtowaniu wśród uczniów postaw tolerancji, otwartości i akceptacji innych kultur. W projekcie w 2018 roku wzięło udział 20 uczestników – nauczycieli konsultantów i specjalistów ŚCDN. Uczestnicy projektu uczestniczyli w mobilnościach: job shadowing u partnera belgijskiego (w szkole kształcenia zawodowego) oraz u partnera cypryjskiego (w wybranych szkołach), a także w profesjonalnym szkoleniu dotyczącym edukacji integracyjnej i antydyskryminacyjnej na Cyprze. Podczas trwania projektu i po jego zakończeniu uczestnicy opracują nową ofertę edukacyjną, materiały dydaktyczne oraz scenariusze zajęć skierowane do nauczycieli, wychowawców, pedagogów, dyrektorów szkół i przedszkoli oraz rad pedagogicznych w obszarach, których dotyczy projekt.

7/ **„Europejski wymiar medycznego kształcenia zawodowego”** – realizowany przez Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Morawicy w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój z udziałem partnera Associacao Intercultural Amigos da Mobilidade – Stowarzyszenia Mobility Friends z Portugalii. Projekt był skierowany do uczniów, słuchaczy oraz nauczycieli Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Morawicy. Celami głównymi projektu było doskonalenie zawodowe i rozwój osobisty uczniów oraz kadry pedagogicznej, uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej szkoły oraz poprawa przejrzystości i uznawalności kształcenia zawodowego na arenie międzynarodowej. Projekt był realizowany w terminie od 16 listopada 2016 do 14 czerwca 2018 r. Polegał na organizacji 2 - tygodniowych praktyk zawodowych w zagranicznych przedsiębiorstwach dla 35 uczniów i 1 - tygodniowego szkolenia typu ‘job shadowing’ w placówkach edukacyjnych dla 13 nauczycieli w Portugalii.

8/ **Projekt „Uczę się – poznaję – zdobywam doświadczenia”** realizowany w roku 2018 ze środków Programu Operacyjnego „Wiedza Edukacja Rozwój” przez Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Skarżysku – Kamiennej . Celem projektu było podniesienie efektów kształcenia poprzez udział słuchaczy i absolwentów w praktykach zagranicznych doskonalących umiejętności zawodowe. W ramach realizacji projektu w dniach 15- 28 kwietnia 2018 r. odbyła się praktyka zawodowa w Rimini (Włochy), której program zakładał doskonalenie kompetencji zawodowych w warunkach rzeczywistych oraz możliwość zweryfikowania własnych umiejętności i nabycia nowych doświadczeń. 22 praktykantów poznało specyfikę i organizację pracy placówki, wyposażenie, nowoczesny sprzęt wykorzystywany w opiece i usprawnianiu. Praktyka nie tylko pozwoliła na wymianę doświadczeń zawodowych, ale była też okazją do doskonalenia umiejętności posługiwania się językiem obcym w sytuacjach zawodowych, naukę języka włoskiego oraz lepszego poznania historii i kultury krajów basenu Morza Śródziemnego.

9/ **„Kielecki Międzynarodowy Festiwal Teatralny- druga edycja”** realizowany od 2016 roku przez Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach przy wsparciu Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Teatr i Taniec”. Celem festiwalu jest promowanie i prezentowanie przedstawień z Polski i Europy, które przyczyniają się do rozwoju teatru jako dziedziny sztuki oraz tych które zdobyły uznanie krytyków i publiczności zarówno w swoich krajach jak też zagranicą. Kielecki Międzynarodowy Festiwal Teatralny odbył się w dniach 15 - 21 oraz 27 października 2018 roku. Pokazane zostało 8 spektakli z Hiszpanii, Węgier i Polski a średnia frekwencja na spektaklach oscylowała wokół 200 osób. Widzowie mogli uczestniczyć w jednym lub dwóch wydarzeniach dziennie, które odbywały się na dużej scenie Teatru im. Stefana Żeromskiego w Kielcach, ale też w klasach lekcyjnych I Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Kielcach oraz w sali gimnastycznej Wojewódzkiego Domu Kultury im. Józefa Piłsudskiego w Kielcach.

10/ **Projekt LIFE13 NAT/PL/000038 pn. Ochrona cennych siedlisk przyrodniczych na Ponidziu**, realizowany w 2018 r. przez Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach . Celem projektu, współfinansowanego z Instrumentu Finansowego LIFE było podjęcie działań ochronnych, które utworzą warunki do poprawy stanu i zachowania półnaturalnych ekosystemów siedlisk przyrodniczych, w rozumieniu Dyrektywy Siedliskowej. W ramach realizacji ww. celów odbyło się szereg spotkań konsultacyjnych w Grecji, na Węgrzech i w Hiszpanii, których efektem była aktywizacja lokalnej społeczności poprzez

przywrócenie ekstensywnej gospodarki wypasowej oraz działania związane z kanalizacją ruchu turystycznego na Ponidziu.

Oprócz wydarzeń projektowych jednostki podległe i nadzorowane przez świętokrzyski samorząd zrealizowały następujące wydarzenia kulturalne i naukowe o charakterze międzynarodowym:

- zrealizowana w dniach 5 – 7 września 2018 roku przez Muzeum Okręgowe w Sandomierzu międzynarodowa konferencja „**Archiwa w państwach totalitarnych Europy Środkowej i Wschodniej**”. W organizację wydarzenia były zaangażowane: Instytut Pamięci Narodowej, Zakład Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Instytutu Historii UMCS w Lublinie, Archiwum Państwowe w Lublinie, miasto Sandomierz i Muzeum Okręgowe w Sandomierzu. Konferencja zgromadziła ponad 30 badaczy z Polski, Rosji, Ukrainy i Kazachstanu. Podjęto na niej słabo rozpoznany problem funkcjonowania archiwów w warunkach systemu totalitarnego. Dyskutowano o roli ideologii i propagandy w pracy archiwów, regulacjach prawnych okresu komunizmu, praktyce niszczenia akt aparatu bezpieczeństwa i aparatu partyjnego, a także o polityce kadrowej i represjach wobec archiwistów.

- **wystawa ”Bardejov - światowe dziedzictwo UNESCO”**, odwiedzona przez ponad 300 gości zrealizowana w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu w dniu 13 lipca 2018 r. Wystawa została przygotowana przez Urząd Miasta Bardejov, Muzeum Szariszkie w Bardejowie oraz Instytut Słowacki w Warszawie i Konsulat Generalny Republiki Słowackiej w Krakowie. Bardejov to miasto we wschodniej części Słowacji będące prawdziwą perłą średniowiecza. Wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO jest miejscem, które łączy przeszłość ze współczesnością.

- udział 3 przedstawicieli Muzeum Okręgowego w Sandomierzu w **XV Konferencji stowarzyszenia krzemieniarskiego SKAM**, która odbyła się w dniach 17 -19 października 2018 r. w Mińsku na Białorusi pt. „*Crossing the Borders. Interregional and Cross-Cultural Interactions in the Context of Lithic* . Celem wyjazdu na konferencję była promocja historii, archeologii, dziedzictwa Ziemi Sandomierskiej oraz wzmacnianie kontaktów interregionalnych.

- udział 4 przedstawicieli Europejskiego Centrum Bajki im. Koziołka Matołka w Pacanowie jako partnera **Sobotniej Szkoły Polskiej im. Czesława Miłosza w Alcalá de Henares (Hiszpania)** oraz Stowarzyszenia Polaków *Orzeł Biały* w Hiszpanii w spotkaniu czytelniczym z cyklu *Z książką w plecaku* w dniu 17 maja 2018 r. W spotkaniu wzięły udział dzieci z hiszpańskich szkół oraz Ambasador RP w Hiszpanii Marzenna Adamczyk, Konsul Krzysztof

Wielgus, dyrektor Instytutu Polskiego Mirosława Kubas-Paradowska, dyrektor LOT-u na Hiszpanię i Portugalię Małgorzata Wieteska, prezesi organizacji polonijnych oraz dyrektorzy szkół. Koziółek Matołek wykonywał animacje dla dzieci a także promował kulturę i literaturę polską.

- organizacja w dniach 1-3 czerwca 2018 r. w Pacanowie **16. Międzynarodowego Festiwalu Kultury Dziecięcej Pacanów – Hiszpania** z udziałem hiszpańskiego Teatru El Cruce. W Festiwalu wzięło udział ok. 20 tys. uczestników.

- organizacja w dniu 25 listopada 2018 r. przez Europejskie Centrum Bajki wydarzenia kulturalnego pt. **Bajkowe Andrzejki z prezentacją ormiańskich bajek**. W wydarzeniu wzięło udział partner zagraniczny – dyrektor biura Armeniaca Tour w Erywaniu (Armenia) – pani Anna Martirosyan.

Wykaz załączników :

Załącznik nr 1 – *Sprawozdanie z działalności Biura Regionalnego Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli w zakresie promocji gospodarczej za rok 2018*

Załącznik nr 2 – *Lista kart projektów wraz z kartami dla poszczególnych projektów*

Opracował: Jakub Kopiec

Oddział Współpracy Zagranicznej

Gabinet Marszałka Województwa

Zatwierdziła:

Ewa Kapel-Śniowska

Zastępca Dyrektora

Gabinet Marszałka Województwa